

ARADI HIRDETŐ.

7-ik szám.

Szombaton Február 17-én 1849.

8-ik évi folyam.

 Az előfizetésidő és hirdetések valamint ezen lapra, ugyszint az „Arader Kundschaftsblatt“-ra naponként elfogadtatnak a szerkesztőség irdájában, Forray utcában, Viszkub háza 1. emeletében.

Egy tanítvány

kerestetik elegytőzsbe mezővárosba, ki a magyar, német és oláh nyelvben, vagy legalább ezek ketjében jártas és valamelyest olvasni, írni és számolni tud. Bővebben értesít a szerkesztőség.

Eladó széna.

Özvegy Borsos Tamásné asszonynak belvárosi téglautczában 600-dik sz. a. van két boglya széna eladó.

28 font szép fonott lószőr eladó; miről bővebbet a szerkesztőségnél.

Vendégfogadói haszonbérlet.

Gyulán, békésmegyében az „arany koronához“ címzett vendégfogadó f. e. sz.-györgy napjától fogva egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Bérleni vágyók jelentsék magukat a gyulai tisztartónál, hol a föltételek megtekinthetők és a szerződés kötendő.

Helybeli.

A' mult héti ijedségből még ki se pihentük magunkat, midőn kedden február 12-én városunkban zaj támadt: itt az ellenség; és az emberek — a' ráczok zshivány- és dúvágyaikról meg levén győződve — szaladásnak vették magukat a' nélkül, hogy csak egyetlenegy ráczot láttak volna. Összes katonaságunk kiindult, mellynek egy része napestig vala a' főtéren felállítva, másik része pedig Uj-Aradra indult ki, ráczokat mindazáltal nem talált, hunem azt tapasztalá, hogy Temesvárról jöttek csapatok az aradi várba elcserélésre, amint-hogy innen mások csakugyan el is vonultak. — Őt poggyász-szekér zsákmányoltatott hír szerint, és a' legközelebb mult héten elveszett foglyaink Uj-Aradról szerencsésen áhozattak. — A' zaj tehát ez uttal baj nélkül mult el.

E' hó folytában a' várból csak néhány lövések estek különféle irányban, mi mindazáltal minden szempillantásban attól tarthatunk, hogy Német-Sághon, Vingán, és a' körülfekvő helységeiben levő 's segélyt váró ellenség hozzánk áttör, miután a' jég a' maroson noha gyenge, de mégis áll.

V e g y l e t.

—*.* Debreczen. Az ezüst-pénznek bünös eldugása által a' napi-pénz forgalomban tetemes akadályok okoztatnak. Mire nézve kormányunk intézkedéséből egy, és három pengő kros rézpenz, és hat pengő kros ezüstpenz tétetik forgalomba. Hogy pedig a' pénz veretése a' háboru változó esetei által fel ne akadjon, a' körmöczi pénzverő eszközök egy része a' tiszavidék egyik biztos helyére fog áttétetni. Továbbá, minthogy az ércpenz készítése sokkal több időt kíván, mint sem hogy a' napi-pénz forgalomra szükséges mennyiség azonnal kiállíthatatnék: annálfogva ideiglen egyszersmind 15 és 30 pengő krajczár értékű papir pénz-jegyek, mint kincstári utalványok, bocsátatnak ki, mellyek minden köz-pénztáraknál, ugy adóban, mint egyéb bármilyen fizetvények gyanánt teljes értékükben elfogadtatnak. Ezen utalványok teljes értéke szintugy, mint a' forgalomban lévő magyar 5 és 100 forintos pénz-jegyek az országnak minden közjavadalmaival biztosítatnak; miért is annak elfogadása miatt senkinek aggodalma nem lehet. (Tisza v. Ujs.)

—*.* Debreczen. A' tőlünk csaknem végképen elzárt fővárosból egy magánlevelet olvastunk e' napokban, melly szerint ott a' zsarnoki rémrendszer már egész erejével lábra kapott; több elfogatások történtek, mind a' mellett, hogy azok, kik magokat compromittáltatnak érezték, nagyobb részint előre eltávoztak. A' lakosok, még azok is, kiken azelőtt egy kis sárga-fekete szín vala látható, kezdik unni az absolutismus nyomasztó nyügét. Kávéházi őszinte beszélgetések, vigyázatlan nyilatkozatok azonnal feljelentetnek. Hiába ámitják tehát a' Pesti Hirlap emberei a' világot, hogy így amugy minden jó rendben van; mert bizony Windischgrätz uram ugyanaz Budapesten, a' ki volt Bécsben. Hanem az olly áruba bocsátható valami, mint a' P. H. és íróinak lelkei, csak oda akarják édesgetni a' Pestről eltávozottakat, hogy őket kelepczébe kerítsék. Értjük a' maradász kellemes sípját.

Hir szerint az ellenség nem sokára nagy fába akarja vágni fejszójét, u. m. Komárom megtámadását kívánja eszközölni. No csak kísértse meg erejét. Mi Komárom megyéről egy más forrásból igen örvendetes tudósítást vettünk. E' szerint az ottani lakosság a' hátrahagyott őrséget több helyen megtámadván, meg- és kiverte.

Mint bizonyost beszélnek, hogy midőn Jellachich Károlyi Györgynél kívánt tisztelkedni, ez azt üzenté, hogy el nem fogadhatja, mivel beteg, valamiat számára mindig beteg lesz.

Nagy rettegésben tartotta a' várost a' Duna, mellynek kiadását minden perczen várták. Azonban a' jég eltakarodott róla, a' nélkül, hogy tetemesebb kárt okozott volna.

A' „Figyelmező“ is megjelenik, szerkeszti az ismeretes Vida Károly! Még lapjait nem láttuk, de programját olvastuk. A' borzadásig szemtelen, a' nemzet kormányáról, az országgyűlésről mint terroristicus zsarnok hatalomról szól! —

—*.* Budapestről. A' Pesti Hirlap minden aljassága és gyalázatossága daczára is még liberalisnak látszott, 's mint ilyen eltiltatott. Későbbben azonban még is úgy tapasztalók, hogy ismét megjelent. Ezt nevezik a' császár emberei sajtoszabadságnak! Hivatalos lapul a' „Pester Zeitung“ volt szerencsés megválasztatni.

Mind a' megye, mind a' városházánál horvátok állnak őrt! (Alf. Hirl.)

—*.* A' Szolnok-Törökszenmiklósi, tiszafüredi és Tokaj táji seregek munkálatában hozandó egység tekintetéből, ezen seregek fővezéreül Dembinszky Henrik altábornagy lón kinevezve.

Alatta a' szolnok táji vagyis közép tiszamelleki seregosztály parancsnoksága, az erről önként lemondott, 's érdemeinek kellő mélytánlatával másutt alkalmazandó Perczel Mór tábornok úr helyébe Répássi tábornok urra bizatott.

Debreczen jan. 29. 1849.

A' honvéd bizottm. rendeletéből. (Honv.)

—*.* Szeged, jan. 28. Nagy Károly pestmegyei eskütt Kalocsa és Baja közt fekvő helységekben a' nemzeti kormány 's országgyűlés ellen lázított, és Ferencz József részére hódolati aláírásokat gyűjtögetett hazaáruló — miután Csanád, Sz.-István 's több helységek jegyzőitől már aláírásokat is nyert — egyes parasztok által elfogatván, Szegedre hozatott. Negyed nap óta várja leg súlyosb vétségének méltó büntetését. A' városi hatóság átszolgáltatta a' helybeli hadsereg főparancsnokságának. Végre jan. 27-én a' haditörvényszéknél kihallgatást nyert, melly azonban nem tudni mi okból — hatás körét haladónak találta fölötté, mint polgári egyén fölött ítéletet hozni, 's ezen ügyet áttette a' városi hatósághoz; a' hatóság pedig a' kormány világos rendeletei értelmében viszont áttette a' főparancsnoksághoz. — A' befogott mondhatja ám „Meddig üldözöl még átkozott szerencse?!“

—*.* Debreczen, febr. 2-án. Ma hoztak városunkba a' tokaji táborból egy nevezetes foglyot, gr. Montecuculi Hardegvasas ezredbeli ezredest.

—*.* Bácsból, január 24-én 1849. A' mit régóta hallánk, beteljesedett. Verbászi táborunk

szétoszolván, folyó hó 20 án minden katonaság elvonatott tőlünk, még most Szegedre és innen hová? nem tudjuk. Pétervár részünkről bezáratott, és 5 havi eleséggel láttatott el; a' szenttamási rablócsorda büszhött fészkeből e' hó 21-én kitört, és d. e. 11 órakor elfoglalta Verbászt; a' verbászi németek magok feladák magokat, és megadásoknak azon jutalmat nyerek hogy a' rácok által mindeneiktől megfosztattak. El van foglalva Ó-Becse, Ada és Kér is. A' bácsmegyei lakosságot e' nem várt eset nagy rémülésbe ejtette, mindenféle pogyással rakott szekereket 's tűzhelyeiktől elzavart siránkozó családokat lát az ember. Nincs olly kőszív, melly ne szánakoznék illyeseknek láttára. A' nép dühös a' tisztviselők ellen, kárhóztatja őket, miért nem rendeltette ki az egész megye mozgó őrseregét nyomban a' katonaság helyébe; igen hihető, hogy az anarchia, melly már alattomban fészket vert a' keblekben, néhány nap alatt kiütt Bácsmegyében. Tegnapelőtt az első alispán népfelkelést parancsolt, mi üdvös eredménye leend, a' következés fogja megmutatni! — Ollynemű hírek is érkeztek Bácsból, hogy a' magyar lakosok valahára felocsódva tétlenségökből, az önvédelem fegyveréhez nyultak és a' lázongó rácok kiirtására indultak. (Közlöny.)

—*.* Komáromból. Komárom szűzvára a' nemzet kormánya által oltalmazásra felesleges 's edzett haderővel láttatván el, a' Komárommegye környéken tanyázó császári sereg kiűzésévelis foglalkozik a' várőrizet, 's minden illy vállalat sikeréről kezeskedik is a' derék sereg, melly csak egy kötelességet ismer, küzdeni 's halni ha kell a' haza szabadságáért. — Legközelebb jan. 11-én a' csallóközi járásban 's Pozsonymegye alsó részében tanyázó osztrákokra tartott derék Gerlon alezredesünk hajtóvadászatot 's Nyárasd m. városa mellett a' mintegy négy ezer főből álló 's már seregünket csatarendben várt ellenséget három zászlóaljal 's a' derék Hunyadi-huszárok egy századával, az ellenség erős ágyutüzelése között megtámadta, 's ámbár a' Nyárasd mellett elterülő 's természettől alkotott emelkedett helyvel az ellenség ágyulövéseink ellen védve volt, mégis a' golyók zápora között az ellenséghez csaknem ötszáz lépésnyire előre nyomult 's jól felállított ágyúütegünk tüzelése megkezdése után, miután a' lövések mindegyike olly remekül irányoztatott, hogy az első lövés Neustädter tábornok lovát, a' második egy őrnagyot több tiszttel 's vitézekkel, végre a' harmadik b. Geromb alezredest, az olasz hadsereg egyik legvitézebb törzstisztét találván, az egész sereg rendetlen futásnak eredt, 's derék tüzeink folytonos tüzelése mellett nagy veszteséggel üzetett, 's megfélemledve Pozsonig meg sem állapodott, a' honnan biztos kútfők után irhatom, hogy a' pozsoni őrizettel együtt, bécsi zavargások miatt Bécsbe szállítottott. — Komárom megye két járása most már egészen tiszta az ellenségtől, 's biztosan irhatom, hogy a' komáromi várőrizet harcziás 's jó szelleme biztosítja a' nemzetet arról, hogy hadso-

regeink operatiói általa nagy mértékben segítették fognak. Veszteségünk ez ütközetben 5 halott, 2 sebesült. Az ellenségé 18 halott és 11 sebesített huszár fogoly. Végül a' vitéz Hunyadi-huszárok méltó kitüntetésül tudósítom arról is a' közönséget, hogy ritka nap mulik el, hogy e' vitézek az ellenségnek kirándulásaikkal kárt ne tennének, — már elfoglak 21 Jellachich-huszárt, több tisztet és egy Perczel táborából elszökött tisztet. (Honv.)

Ö r ö m h í r.

Szemere Bertalan felső-magyarországi teljhatalmu kormánybiztos következő hirdetést bocsátott ki Miskolczon:

Felső-Magyarország nem sokára szabad lesz az ellenségtől. Isten keze ránehezedik az ellenség rablócsoportjára.

IGLONal diadalunk volt. Görgei serege megverte Schlicket, elvette ágyúit, elvett sok ezer tüzes röppentyűt. Az árulók által éjjel vezetett ellennek sikerült meggyújtani a' várost, de meg is laktolt érte.

BRANYICZKANál febr. 5-kén ismét győztünk. Délutáni 1 órától éjjeli 12 óráig tartott a' csata. Huszonhárom hegyi 's roppant eros állomásból verte ki vitéz seregünk az ellenséget. Kaptunk ágyúkat és sok foglyot, az ellenség rendetlenül futott meg. Minden magyar honvéd egy hős volt. Egy sem hátrált. Az ágyúk ellen szuronyal rohantak.

Nincs mentsége az ellenségnek, eltöröltetik a' föld színéről. A' csatapiaczon itt 300 esett el.

Guyon volt a' vezér mindenütt.

Február 6-kán elfoglalta Eperjest.

HIDAS-NÉMETHInél a' mult éjjel volt csata. Seregünk az égő, a' lángoló hidon atrohant az ellenség után, melly Kassára nyakrafőre szaladt. Klapp a' vezérlete alatt is diadalmasan megy haddunk előre.

A' nép ha felkel, ha a' szökő ellenséget elfogdossa; ha eltakarit előle élelmet; ha elküldi útból a' fuvart, ilyen módon el kell vesznie a' rabló ellenségnek, mert nem mehet, mert nem ehetik, mert pogyászát elvesztvén, nem marad semmije, sem védeni, sem táplálni magát.

Tehát ébren legyünk! Kelj fel millio karú nép! Éljen a' magyar szabadság és függetlenség!

Miskolcz, február 9-kén 1849.

Szemere Bertalan,

felsőmagyarországi t. h. kormánybiztos, és az orsz. honv. bizottm. tagja.

(A' „Közlöny“ hivatalos lap után.)

—* Bem tábornok Brassót és Szebent csakugyan bevette. (Tisza v. Ujs.)

—* Lengyelországban hír szerint 130,000 emberből álló orosz haderő vonatott össze. Három nagy táborra van osztva az egész katonaság; a' három tábor 80,000 embert foglal magában. Ezen kívül Varsóban 20,000 őrség tanyázik: a' többi a' határokon van elhelyezve. (Közlöny.)

—* D. Obonyaí, a' debreczeni tábori kórházak igazgató főorvosa a' „Közlöny“-ben következő javasol a' fagyos tagokra:

Ha a' fagyott rész még csak gyuladási stadiumban van, 's nem ment által kifekélyesedésbe, akkor nagyon hatalmas a' következő vegyítékbeli bekenes:

Rp. Sebi Bosini uncias duas
cui sub continuo tritu adde:

Olei Petrae drach. duas

— Camphorae

— Cerae

— Anthos

aa. drach. unam.

Aquae calcis rec. paratae quant. recipit
ut f. liniment.

DS. napjában kétszer bekenni.

Hogyha pedig már kifekélyesedésbe, sőt nyilvános fenébe ment át a' gyuladás, sőt olly esetekben is, mellyekben sok orvosoktól a' csonkítás javaltatott, e' következő vény üdvös hatással volt, 's a' csonkítást nélkülözhetővé tette:

Rp. Aquae Calcis recent. parat.

Acidi Pyrolignosi

aa. unc. semis.

Olei Camphorae

— Petrae

aa. drach. unam.

Creosoti puri drach. semis.

Olei olivarum unc. unam.

M. D.

Egy párviadal.

Vernillier Eduard, tehetős fiatal ügyvéd, egy reggel irdájában ülvén a' Nationalt olvasá, midőn inasa következő levelet adá át: „Kedves barátom“ Kevés napok mulva nálad Párizsban leszek. Adolf öcsém nem kísér, ő itt marad, Montpellier-ben, Duval Eugenia nevű mátkám mellett, hogy távollétem alatt szerencsémét védje. Nem csekély meg gondolásomba került, mielőtt ezen útra magamat elhatároztam volna, ezen elválásra, melly ugyan nem sokáig tartand. Kétség kívül emlékezel arról, minő kegyesen bánt Adolffal és velem a' nagy-néni életünk nyolczadik évétől fogva, midőn mi iker-testvérek házába kerültünk; és mikép lett ő szelíd, fáradhatlan gondossága által anyánk, és hű 's valódi barátneák, ki kedvező sorsát még a' távolban is mienkével egyesíteni ügyekszik, és örvend, ha képeink a' műértőket kielegítik és az áraikat kiviják. Ennyi szeretetet felejtéssel vagy hidegvérűséggel jutalmazni, egy nyomorult ténye volna, mielőtt tehát az első lépést, mellytől jövőm függ, megtenném, e' nemes asszony megegyezését kérem ki, mit bizonnyal szívesen meg is ad. — Te Duval Eugeniát még nem ismered, de annak leírására kevés szavak leendnek elégségesek. Ő bájos-lásig szép, szíve angyalhoz hasonló. Hidjed meg, Eduard, ezen lányka iránt szerelemnél többet érzek, mi bálványozás, mi boldog tévelygés. — És mégis, ha szívem belsejébe egy perczig belepillantnod hagyok, úgy meg kell neked vallanom, hogy e' kötéstől, melly után olly igen sovárgok, rette-

gek, minthogy eszem véleménye azt mondja, hogy nem csak egyetlenegy vagyok, ki Eugeniát szereti Testvérem melegen és bensőleg érez iránta, és csak egy nemes önmegtágadás által sikerül neki, magát annak közelében hidegnek és nyugodtnak mutatni A' hideg borzogat, kezem reszket, egy fátol száll le szemeim eleibe, míg ezt írom Mi tevő legyek? a' szerencse elnyerésére elfojtsam most már azon érzelmeket, melyek nekem azt adták? Hogy is lehessen, hogy Adolf ne érezze ugyanazon szenvedélyt, a' melly engem emészt? — Ikertestvérek születésüknél fogva, nem-e voltak csaknem mindig hasonló gondolataink és érzéseink? Szíveink nem-e hasonlíthatnak egymáshoz úgy, mint arcvonalaink? Ah! e' gondolat megrázkodtat ... Én Adolfot megleptem titkon ríva; láttam elhalaványodni, midőn szerelmünkről szót hallott. Mondd nekem Eduard, hogy csalódom, bizonyítsd be nekem, hogy rettenetes vakításnak vagyok áldozatja, adj erőt ellenállásra, hogy e' titkot ki ne találjam, mert érzem, mikép csendes hódulásra nem vagyok alkalmas, még magától az égtől is elperleném Eugeniát. Armand Melville."

Mély gerjedelemmel olvasá Vernillier Eduard barátja levelét, mindkét testvér iránt őszintén viseltetvén, és lelkeik csudálatos egyezésök tudatában, igen hajlandó volt, a' veszélyes viszonyok valóságát elhinni, mi reszketését okozá. — A' levél íróját csak három nappal előzte meg. Melville Armand gyönyörű szép, huszonöt éves ifju ember volt; tele lelki adományok és ábrándokkal. — A' viszonylás első öröme után a' barátok olly beszédbe ereszkedtek, melly minden lest, minden titkot kizárt. Vernillier Eduard nem beszélhetett sokat, minthogy élete a' zivatároktól mindeddig megkíméltetett. — Nem úgy állt a' dolog Melville Armanddal: minden gondolatai, reménye, itt létének egész szerencséje egy fiatal leánynak kezében volt. Jeles alak, tökéletes nevelés, szelíd szív, voltak tulajdonai, melyeket Duval Eugenia nagy mérték-

ben birt. Eugenia atyja munkás orvosi pályája után, iparának gyümölcsét csendesen és visszavonulva élvezé Montpellier-ben. Távol volt attól, hogy leányának Melville Armand iránti hajlamát ne helyeselje, e' szerelmet inkább elősegíté és nevelé; mert ezen összeköttetésnek örvendetés jövőjére minden egyesülni látszott.

A' testvérek közt Armand volt, kit Eugenia legtöbbrre becsült, nem azért, mintha a' testvérek között különbséget lehetett volna tenni, hanem mivel Armand bátrabb, kevésbé felénk és az első vala, ki Eugeniával a' szerelemről beszélt, kezét gyöngén megszorítá és őt szívének parancsolónéjává tette, mi alatt Adolf meglegedett azzal, hogy csendben szeretett, szenvedett és a' szívnek e' színművében a' fájdalom szerepét játszá, mellyben a' szerencse kivitelére bátyja látszott hivatva lenni. — (Folytatás következik.)

Gabona-, liszt-, széna- és szalma árak
február 16-ól 1849.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	7	—	6	45	6	30
Kétszeres	6	30	6	15	6	—
Rozs	5	—	4	45	4	30
Arpa	2	45	2	30	2	15
Zab	2	45	2	30	2	15
Kukoricza	3	—	2	30	2	15
1 mázsa lángliszt	16	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	14	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	12	30	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	9	—	—	—	—	—
Széna mázsa	2	45	—	—	—	—
12 mázsa Zsubszalma	—	18	—	—	—	—

Febr.	Neve és sorsa a' meghalálozottak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
4	Klukovits Teréz asszony, polgárnő	Kath.	50 e.	tüdőlob	Kossuthutca 172
—	Makray György, asztaloslegény' f.	Ref.	8 hó	görcsök	Demeterutca 137
5	Otvosán Eva, földész nő	Ágost.	50 e.	tüdővész	Téglautca 719
—	Bencsik János, hevesi timárlegény	—	32 —	idegláz	Megyeikórház.
6	Dobró Teréz, csizmadiamester' l.	Kath.	13 hó	himlő	Választóutca.
—	Grumás Ferencz, kőműves	—	26 e.	idegláz	szinte 4
—	Andó János, ácslegény' f.	—	16 hó	aszalvány	Holtmarosutca.
—	Kiovsky Mária, leányé	—	9 —	himlő	Naputca.
7	Molnár Antal, csizmadiamester gyermeke	—	—	halva született	Téglautca.
—	Szilágyi Mihály úr, téglamester	Kath.	50 e.	tüdővész	Téglavetőhely.
—	Illits Antal, zenész	G. n. e.	60 —	szinte	Sarkad k. v. 75
—	N. Julianna, inas' l.	Kath.	2 hó	aszalvány	Magyarutca 559
8	Fleika Kruna, földész' l.	G. n. e.	2 e.	görcsök	Gája k. v.
—	Német Oreszto, földész' f.	—	10 n.	szinte	szinte.
—	Domján György, szinte	—	1 e.	vízkór	szinte.
10	Graf Alajos, cipészmeister' f.	Kath.	1 1/2 —	agylob	Orczyutca.

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja S vészter Ferencz.